

לקראת שבת

יוצא לאור על - ידי מרכז חב"ד לדוברי עברית באזור הביי - צפון קליפורניה / הרב מנחם לנדא
1650 CHANNING AVE. PALO ALTO CA 94303 * 415.418.4768 * RABBILANDA@CHABADISRAELI.ORG

הכנות לפסח

זהירות: חמץ!

חמץ בפסח אסור לא רק באכילה אלא גם אסור להשהותו בבית.

חמץ פירושו: כל מוצר המכיל אחד מחמשת מיני הדגן (חיטה, שעורה, קוואקר ועוד), בכל צורה שהיא (מוצק או נוזל), ושלא היה נתון בהשגחה מתמדת לבל יחמיץ.

למעשה - לחם, עוגות, עוגיות, אטריות, פתיתים, חטיפים, סוגים אחדים של מזון תינוקות, בירה, ויסקי ומשקאות חריפים שונים ועוד - כל אלה הם חמץ ואין ליהודי להחזיקם ברשותו בפסח.

ניקיון

בימים שלפני חג הפסח מנקים את הבית היטב מכל דברי החמץ שבו. במיוחד יש להקפיד בבדיקת המקומות שבהם סיכויי הימצאותו של החמץ גבוהים, כמו במטבח, בפינת האוכל, בחדר הילדים ובמקומות נוספים שבהם עשוי להימצא חמץ. יש לזכור גם את החנות, המחסן, המכונית ושאר האתרים שבבעלותנו.

מכירת חמץ

את מוצרי החמץ שברצוננו לשמור עבור אחר החג וכך גם את כלי החמץ, יש לרכוש בפינה צדדית בבית, בתוך מקום סגור שעליו יצויין בשלט קטן: 'חמץ'. את החמץ הזה יש למכור לגוי. חשוב לדעת, שחמץ שלא נמכר לגוי ועבר עליו הפסח - אסור בהנאה גם לאחר הפסח!

איך מוכרים חמץ?

לאלה שאין באפשרותם לגשת אל הרב למכור את החמץ, כל ידי חתימה על שטר מכירת חמץ, או מאפשרים להעביר הרשאה למכירת החמץ לרב באמצעות האינטרנט:

www.chabadisraeli.org/pesach

(פעיל עד ערב פסח).

או באמצעות פקס: 650.493.3425

יש לערוך מכירת חמץ עד ליל בדיקת חמץ, שכן מיד בבוקר ערב פסח עורך הרב את המכירה לגוי.

הדלקת נרות:

7:19 PM

צאת השבת:

8:18 PM



בחג מצטיידיים לכל השנה

כל חג מקנה לנו ערכים ותכנים המיוחדים לו. בחג אנו ממלאים את המצברים הרוחניים בתכנים ורעיונות למשך כל השנה

אדם הולך למסע ארוך במדבר. הדרך ארוכה וקשה, הנוף חדגוני. יום רודף יום, ובנקוף הזמן כל יום נעשה דומה לחברו. אט-אט אוזלים המזון והמים וגם הכוחות מתדלדלים.

אבל פה ושם יש נווה-מדבר, שבו אפשר למצוא מעיין מים זכים, עצי פרי שופעים וגם צל נעים. ההלך עוצר את מסעו, נח מעט, שואב כוחות חדשים, מצטייד במים ובמזון ויוצא להמשך הדרך בכוחות רעננים.

רובד חיצוני ופנימי

המסע הארוך והמתיש הוא בעצם מסע החיים של כל אחד ואחד מאיתנו. זה מסע ארוך וקשה, שבו מרובים הקשיים, הטרדות והדאגות. השגרה שוחקת, והחיים נעשים לעיתים אפרוריים, נטולי חדווה. לשם כך ניתנו לנו לאורך השנה 'נווי-מדבר', הלא הם החגים. כל חג וחג מוציא אותנו משגרת היום-יום ומעניק לנו שפע של כוחות רעננים, רעיונות ותכנים, חוויות וערכים. וכך אנחנו יכולים להמשיך את דרכנו במשנה מרץ.

אפשר להביט בחג במבט צר, מנותק מהקשרו האמיתי בתוך החיים. וכך עניינו של החג מצטמצם לקניית בגדים חדשים, למנוחה, לארוחה חגיגית ולאירוח בני-משפחה וידידים. ודאי שכל המרכיבים הללו קיימים בחג, אבל אין הם אלא הרובד החיצוני שלו. מהותו של החג היא העולם הגדול של תכנים וערכים וחוויות רוחניות שאנו נוטלים ממנו למשך כל ימות השנה.

כל חג מקנה לנו ערכים ותכנים המיוחדים לו. לכן אופיו של כל אחד ואחד מהחגים שונה מתברו. בכל חג אנחנו מתרכזים בעולם הרוחני המיוחד לו, וכך ממלאים את המצברים הרוחניים באותם תכנים ורעיונות, שאותם עלינו לשאת כל ימות השנה.

משמעותה של חירות

חג-הפסח מביא עמו את רעיון החירות. משמעותה של החירות היא היכולת לתת ביטוי מלא לרצונות ולמאוויים שלנו; לעשות את הדברים שאנחנו באמת רוצים לעשות. וזו השאלה שכל אחד ואחד צריך לשאול את עצמו בחג-הפסח: האם אני באמת עושה מה שאני רוצה לעשות?

כדי להשיב על השאלה יש לברר תחילה מיהו 'אני'. האדם מורכב מגוף ומנפש, חומר ורוח. בדיקה קלה תגלה שרוב הזמן והמאמצים שלנו מושקעים בסיפוק צורכי הגוף. גם רוב שאיפותיהם של בני-אדם רגילים קשורות בתחומים גשמיים וחומריים. ומה על הנפש?

לנפש שאיפות אחרות לגמרי. היא רוחנית במהותה, "חלק א-לוה ממעל ממש". היא מחפשת את הקרבה לבוראה, את הטוהר והרוחניות, את הקדושה וההתעלות. האם הנשמה שבתוכנו היא בת-חורין? האם היא יכולה לתת ביטוי למאווייה ולשאיפותיה?

חג-הפסח נותן לנו כוח ל'יציאת מצרים', יציאה מהמצרים האישיים, מהמגבלות של הגוף והחומר. המצה מחזקת את האמונה שבלב, וביעור החמץ מסייע לנו לבער את הגאווה והרגשת הישות העצמית. כך אנחנו שואבים כוחות להתמודדות היום-יומית במשך כל ימות השנה.

פסח כשר ושמח!

הצלה ושכרה

"מילאנו את בקשתו, ובמניין חסידים הכרזנו ליד קבוצת החסידים שנקראו אל מיטת החולה היו נרגשים. החסיד בן השמונים ושבע, ששכב על ערש-דיווי, ביקש גלולת להם סוד שנשא בתוכו שנים רבות. הוא חש כי כוחותיו אוזלים וכי הוא עומד לעזוב את העולם.

ר' חיים-יהושע היה תושב העיר גלוב שבאוקראינה. אביו, ר' אברהם-ישראל, היה חסיד של אדמו"ר הזקן בעל התניא ושל בנו, אדמו"ר האמצעי. הוא התגורר עם משפחתו בכפר קטן ליד קליסק, במחוז ויטבסק, וחינך את בניו להתפרנס מעמל כפייה. כמו-כן נטע בהם מידות טובות, ובמיוחד את מידת הכנסת אורחים.

בימים ההם עלה על כס השלטון ברוסיה הצאר ניקולאי הראשון, שהיה ידוע ביחסו הקשה ליהודים. גזרות רבות גזר על היהודים, אך האכזרית מכולן הייתה גזרת הקנטוניסטים. ילדים רכים נחטפו מחיק אימותיהם ונשלחו למחנות הצבא, כדי להשכיח מהם את יהדותם.

הצאר קבע מכסה של ילדים יהודים שיגויסו בכל שנה, ועל רקע זה התפתחה תופעת ה'חוטפים'. הללו היו חוטפים ילדים יהודים, ומקבלים תשלום נכבד בעבור כל ילד.

"בשנת תקצ"ג (1832) נסעתי אל הרבי הצמח-צדק", מספר ר' חיים-יהושע. "אלה היו ימי החנוכה, ובמהלכם אמר הרבי שלושה מאמרי חסידות. בכלום עברה נקודה מרכזית – במלחמה הרוחנית על האדם להיות מוכן למסור את נפשו כדי לנצח. הדברים חדרו עמוק לליבי.

"שנתיים לאחר מכן, בליל חורף בשנת תקצ"ה, בשעה מאוחרת, נשמעו דפיקות על דלת ביתי. בפתח עמדו שני יהודים. שלג כיסה את מעיליהם החורפיים, והם ביקשו להתחמם מעט ולשתות משקה חם. הגשתי לפניהם גם ארוחה קלה לסעוד את לבם, ובינתיים יצאתי אל הרפת לעניין כלשהו.

"פתאום קלטו אוזניי בכי של ילד. משתומם קראתי: 'מי שם?!' קול דק של ילד ענה לי: 'אני, בנימין'. הלכתי בעקבות הקול, והגעתי לקצה החצר, שבה חנתה עגלת החורף של אורחיי. בתוך העגלה גיליתי לתדהמתי שני ילדים כבולים באזיקים, האחד ישן והשני מייבב.

דיני המצורע

כאשר נקבע אדם כמצורע, עליו לצאת אל 'מחוך למחנה', כלומר אסור לו להיכנס לעזרת המקדש, למחנה מגורי הלווים ואף ליישוב כל ישראל אסור לו להיכנס.

כאשר סר ממנו הנגע יצא אליו הכהן. רק כשיפסוק הכהן כי אכן חלף נגע הצרעת, יתחיל תהליך טהרתו: לוקחים שתי ציפורים טהורות, מקל עץ ארז, פיסת צמר צבועה ואגודת צמח האזוב.

שוחטים את אחת הציפורים ואת דמה נותנים לכלי חרס ובו מי-מעייין. לאחר שאוגדים את מקל הארז והאזוב בפיסת הצמר, טובלים אותם בכלי החרס שבו דם הציפור השחוטה וכך טובלים גם את הציפור החיה. מתיזים באצבע על המצורע שבע פעמים מתערובת הדם והמים ואת הציפור החיה משלחים לחופשי.

לאחר טקס זה, טובל המצורע וממתין עוד שבעה ימים. בתום ימי ההמתנה, עליו לגלח את כל שער ראשו וגופו. למחרת, ביום השמיני לטבילתו, מביא המצורע את קורבנו - שני כבשים זכרים, כבשה אחת, מנחת סולת בלולה בשמן ולוג שמן נוסף. לאחר הקרבת הקורבנות השונים, כל קורבן על-פי מתכונתו, נותנים מדם אחד הכבשים על תונך אוזנו הימנית של המצורע וכן על בהוני ידו ורגלו הימניים, ועליהם נותנים גם מן השמן לאחר שמזים ממנו לכיוון המקדש. את יתרת השמן שופכים על ראשו של המצורע.

מצורע שאין ידו משגת לכל אלו, יכול להביא במקום אחד הכבשים והכבשה, שני יונים.

צרעת הבתים

כאשר תופעת הצרעת נראית בבית מגורים, היא תופיע במין מראה ירוק או אדום. יש לקרוא לכהן ועל-פי החלטתו יוסגר הבית לשבעה ימים. אם התופעה מתפשטת לאחר ימי ההסגר, הכהן יצווה להוציא את האבנים הנגועות ולהרחיקן מחוף לעיר. במקומן יניחו אבנים חדשות ויטויוחן כראוי. אם תשוב התופעה, תוגדר התופעה כצרעת ממארת, ויאצלו להרוס את הבית עד ליסוד ולהרחיק את ההריסות אל מחוף לעיר.

כל הנמצא בבית, אדם וכלים, בימי ההסגר טמא וזקוק לטהרה בטבילה.

אם לאחר ההסגר מתברר כי הבית נרפא מהצרעת, יטהר אותו הכהן בדומה לדרך טהרת המצורע: לוקחים שתי ציפורים טהורות, מקל עץ ארז, פיסת צמר צבועה ואגודת צמח האזוב. שוחטים את אחת הציפורים ואת דמה נותנים לכלי חרס ובו מי-מעייין. לאחר שאוגדים את מקל הארז והאזוב בפיסת הצמר, טובלים אותם בכלי החרס שבו דם הציפור השחוטה וכך טובלים גם את הציפור החיה. מתיזים באצבע על הבית המצורע שבע פעמים מתערובת הדם והמים ואת הציפור החיה משלחים לחופשי.

הזב, הזבה והנידה

איש או אישה זבים, או שפלטו זרע, נטמאים. במקרים מסוימים יטהרו מייד בטבילתם, במקרים אחרים יספרו שבעה ימים נקיים ורק אז יטבלו ולעיתים יחויבו בהבאת שני יונים לקורבן ורק אחר-כך יטהרו מטומאתם. מגעם של הזב והזבה אף הוא מטמא, ולכן כל הנוגע בהם ולעיתים אף הנוגע במושבים ובמיטותם, חייב להיטהר בטבילה.

"כשנכנסתי נחרדתי לראות את אחד היאורחים יושב עם בני. כשראה אותי אמר: 'ילד נבון הילד. ומה אעשה ששני ילדי יצאו מדעתם, ואני מוליך אותם אל רומא מומחה למחלות-נפש!..."

"ברגע זה קלטתי כי אורחיי אינם אלא היחוטפים הידועים. שחררתי מיד את הילדים ולקחתי אותם אל ביתו של אחי, מיכאל, שהתגורר בחצר הסמוכה. רק אז עלתה מחשבה בליבי כי החוטפים עלולים לקחת גם את ילדי. מיהרתי לחזור בהעמידי פנים כי לא אירע דבר.

"בתוך כך נכנס הביתה מיכאל אחי, שהיה איש חסון. לאחר שטיפל במסירות בילדים והשאיר אותם בביתו, עם ילדיו, בא לראות מה נעשה אצלי. בזעם רב שמע את דברי האורח והזדעק לעומתו: 'חוטפים שכמותכם! הסתלקו ברגע זה מן הבית!..

"חברו של האורח ניסה להיתמם ופנה אל ידידו: 'הבה נלך מכאן. הם אינם יכולים להביץ את צערך על הילדים המסכנים שלך'. השניים עזבו את הבית, אך מיד חזרו, כשגילו כי הילדים אינם. אני ואחי התייצבנו מולם, ומהר מאוד הבינו כי לא יוכלו לעשות דבר, ומוטב שיסתלקו מהמקום.

"חודש לאחר מכן ביקר אחי בלובאוויטש, וסיפר לרבי ביחידות על הילדים שניצלו. פני הרבי צהלו מאושר, והוא הורה לו להוסיף לגדל אותם אצלו במשך שנה, ולאחר מכן להשיבם לבתיהם. וכך עשה.

"מאז אותו מעשה בערה בי התשוקה לפדות ילדים חטופים. בביקורי הבא אצל הרבי סיפרתי לו על רצוני זה. הרבי היה מרוצה והדריך אותי בפירוט כיצד לפעול. בשבע השנים הבאות הקדשתי למשימה הזאת כשלושה או ארבעה חודשים בשנה, וברוך-השם הצלחתי להציל נפשות רבות. יום אחד נתפסתי, וכמעט חרצו את דיני למוות, אך בדרך נס ניצלתי.

"כשבאתי לאחר מכן אל הרבי הורה לי לעבור לעיר גלוב ובירכני באריכות ימים, ופתאום הוסיף: 'עמי במחיצתי!!'. הרבי הבטיח לי שאזכה לשכון עמו בעולם העליון.

"עתה מבקש אני מכם, חבריי היקרים", סיים ר' חיים-יהושע, "כי לאחר שאשיב את נשמת ליוצרה, תעמדו ליד קברי ותאמרו: 'כבוד-קדושת אדמו"ר מנחם-מענדל, נכד אדמו"ר הזקן וחתן אדמו"ר האמצעי! עבדך חיים-יהושע בן אסתר מת, וביקש ממנו להזכיר את הבטחתך שהבטחת לו, 'עמי במחיצתי!..."

בלחיים רטובות מדמעות נפרדו ממנו החסידים. למחרת הספיק ר' חיים-יהושע להתפלל תפילת שחרית בדעה צלולה, ולאחר שהניח גם תפילין של רבנו-תם, עצם את עיניו והחזיר את נשמתו.

את הסיפור סיפר החסיד ר' דב-זאב מיקטרינוסלב, אשר באותם ימים בא לעיירה גלוב שבליחות אדמו"ר מהר"ש. כאשר קרא ר' חיים-יהושע לזקני החסידים, ביקש שיקראו גם לו, וכך זכה להיות נוכח באותה צוואה מרגשת.

רו את הדברים ששם בפיו. קרוב לוודאי שר' חיים-יהושע זכה להבטחה נדירה כזו בזכות התעסקותו בפדיון-שבוים", סיים הרב דב-זאב.

קורא נכבד, אנו מקווים שאתה נהנה לקרוא את החומרים של גיליונות "לקראת שבת". תן יד להפצת הגליון וצרף לרשימתינו גם את חבריך.